

دستور کار آزمایش: بازوی ربات SPAD S100

فهرست

	آزمایش ۱: سینماتیک مستقیم
	آزمایش ۲: سینماتیک معکوس
٧	kp در عملکرد موتور kp در عملکرد موتور
۱۲	آزمایش 4: مشاهده OVERSHOOT و آشنایی با زمان های مورد نظر در کنترل
۱٤	آزمایش ۵ : PID Simmechanic
۱۸	آزمایش 6: بستن حلقه های کنترلی متفاوت در simmechanic
18	مرحلهی اول : بلوک کنترلی Pl
19.	مرحلهی دوم : بلوک کنترلی PD
19.	مرحلهی سوم : بلوک کنترلی ID
۲٠	مرحلهی چهارم : بلوک کنترلی PID
۲۱	آزمایش 7: بررسی اثر Orientation در یک مسیر دلخواه
۲۲	٨ : آزمون

آزمایش ۱: سینماتیک مستقیم

1-1 هدف

هدف از این آزمایش مقایسه نتایج به دست آمده از حل تحلیلی مسئله سینماتیک مستقیم و نتایج آزمایش واقعی بر روی بازوی ربات اسپاد^۱ میباشد.

۱-۲ روند آزمایش

۱. در نرم افزار ربات، θ_i هر مفصل را وارد کرده و وضعیت مجری نهایی را بدست آورید و فایل مورد نظر را ذخیره کنید.

۲. در شکل زیر حالت صفر ربات و طول لینکها مشخص شده است. موارد خواسته شده را بدست آورید.

- دستگاههای مختصات را مشخص کنید.
- $\operatorname{sup}^{\mathsf{T}}$ را تکمیل کنید.
- فرمولهای سینماتیک مستقیم بازوی ربات را بدست آورید.
- کد متلب محاسبه کنید. θ_i مرحله و با جایگذاری θ_i مرحله ۱ برای هر مفصل ، موقعیت مجری نهایی را محاسبه کنید.

مشخصات مورد نياز:

 $L_1 = 60mm$

 $L_2 = 106mm$

 $L_3 = 60mm$

 $L_4 = 35mm$

 $L_5 = 73mm$

 $L_6 = 95mm$

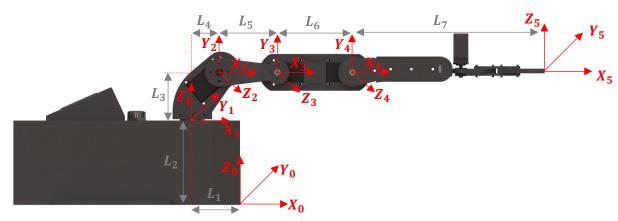
 $L_7 = 240mm$

¹ SPAD

² Denavit-Hartenberg parameters

³ MATLAB Software

دستگاه های مختصات :

جدول دناویت هار تنبرگ:

I	a_{i-1}	α_{i-1}	θ_{i-1}	d_{i-1}
١				
٢				
٣				
۴				
۵				

 $:\,T_5^{\,0}$ تابع تبدیل

فرمولهای سینماتیک مستقیم:

X=

Y=

Z=

۳. از ماتریس تبدیل T_5^0 بدست آمده ماتریس دوران و فرمولهای حرکت مجری نهایی را بدست آورید.

۴. ماتریس تبدیل و فرمولهای سینماتیک مستقیم، در نرم افزار ربات قابل مشاهده است. جواب بدست آمده را با جوابهای موجود در نرم افزار مقایسه کنید. با توجه به زاویه هایی که در مرحلهی اول انتخاب کردهاید، موقعیت مجری نهایی را بدست آورید و با موقعیت بدست آمده در نرم افزار مقایسه کنید.

توجه : موقعیتهای داده شده در نرم افزار براساس دستگاه مختصات مشخص شده بر روی ربات و موقعیت سر گریپر † می باشد . تبدیل دستگاه داده شده است .

$$x = x_0 + 60(mm)$$

$$y = y_0$$

$$z = z_0 + 140(mm)$$

برای بدست آوردن موقعیت سرگریپر یک دستگاه مختصات در سر گریپر در نظر گرفته شده است، فاصله دستگاه قرار گرفته شده در سر گریپر تا دستگاه مفصل چهار برابر D است که داده شده است.

⁴ Gripper

آزمایش ۲: سینماتیک معکوس

1-۲ هدف

هدف از این آزمایش مقایسه نتایج به دست آمده از حل تحلیلی مساله سینماتیک وارون و نتایج حاصل از نرم افزار اسپاد است.

۲-۲ روند آزمایش

۱. برای ۳ نقطه ی متمایز دلخواه از مجری نهایی، مقادیر متغیرهای مفصلی را توسط نرم افزار اسپاد بدست آورید. مختصات نقاط و حلهای بدست آمده را ذخیره کنید.

7. معادلات سینماتیک وارون را محاسبه کرده و برای نقاط مرحلهی قبل متغیرهای مفصلی را با استفاده از نرم افزار متلب محاسبه کنید.

این مسئله ممکن است چندین جواب داشته باشد، همهی حلها را بدست آورید. در انتها در قالب یک جدول نتایج حاصل از دو مرحله را مقایسه کنید.

تذكر:

با توجه به فرمولهای سینماتیک مستقیم بدست آمده در بخش (۲-۱) و با فرض معلوم بستقیم بدست آمده در بخش (۲-۱) و با فرض معلوم بستودن زاویسه ی $\phi = \theta_2 + \theta_3 + \theta_4$ ، فرمولهای سینماتیک معکوس را محاسبه کنید.

برای دست یابی به ϕ با جایگذاری موقعیت مجری نهایی در نرم افزار، ϕ های قابل استفاده برای این موقعیت در سطر اول جدول ظاهر می شود.

آزمایش ${f r}$: تاثیر ضریب k_p در عملکرد موتور

۱-۲ هدف

هدف از این آزمایش آشنایی با ضرایب کنترلی و تاثیر این ضرایب در عملکرد موتور ها و آشنایی با خطای حالت ماندگار و فراجهش و \dots می باشد.

۳-۲ روند انجام آزمایش

۱. در نرم افزار ربات نمودار های خواسته شده را برای داده های موجود در جدول بدست آورید و سوالات مورد نظر را پاسخ دهید .

الت اوليهي ربات 🛠

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	•

برای شروع آزمایش ابتدا بررسی کنید که داده های پیش فرض در نرم افزار به صورت زیر باشد در غیر این صورت دکمه calibrate⁶ را کلیک کنید تا ربات در حالت شروع آزمایش قرار بگیرد.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
l Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

ربات آمادهی آزمایش می باشد . داده های هر مرحله را به ترتیب تنظیم کرده و نمودارها را ذخیره کنید. در انتها سوالات داده شده را پاسخ دهید .

⁵ Overshoot

۶ کالیبره کردن

هر موتور در حلقه ی کنترلی خود از سه ضریب کنترلی تناسبی ، مشتقی و انتگرالی برخوردار است که موجب عملکرد مناسب موتور می شود. حال برای مشاهده ی تاثیر ضریب کنترلی تناسبی k_p و زاویه ی یکی از موتورها را تغییر می دهیم تا تاثیر این ضریب را در عملکرد موتور ببینیم . ضریب k_p موتور چهار را به ترتیب k_p موتور کنید. در ادامه نحوه ی تغییر ضریب، توضیح داده شده است.

مرحله ی اول

ضرایب PID داده شده را تنظیم کرده و SET PID GAIN را کلیک کنید .

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	7
I Gain	٠	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

متغیرهای مفصلی داده شده را تنظیم و GO TO POSITION را کلیک کنید .

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

بعد از رفتن موتور به زوایای داده شده STOP را کلیک کنید .

نمودار حاصل از داده های جدول را رسم و ذخیره کرده و مقدار نهایی Theta 4 را از بخش present Theta بادداشت کنید.

** بعد از اتمام RESET را کلیک کنید.

مرحله ی دوم

در مرحلهی قبل به موتور چهار فرمان دادید که با ضریب کنترلی تناسبی ۲ به زاویه ۹۰ درجه برود و بازخورد موتور چهار را مشاهده کردید حال در این مرحله ضریب تناسبی را به ۱۵ افزایش داده و به موتور فرمان دهید تا به همان زاویه برود.

بعد از تنظیم کردن ضرایب، SET PID GAIN را کلیک کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	۱۵
I Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

به موتور فرمان دهید که به زوایهی ۹۰ درجه برود . GO TO POSITION را کلیک کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

بعد از رفتن موتور به زوایای داده شده STOP را کلیک کنید .

نمودار حاصل از دادههای جدول را رسم و ذخیره کرده و مقدار نهایی Theta 4 را از بخش present Theta را از بخش عنید.

** بعد از اتمام RESET را کلیک کنید .

مرحلهی سوم

در مرحلهی قبل به موتور چهار فرمان دادید که با ضریب کنترلی تنا سبی ۱۵ به زاویه ۹۰ درجه برود و بازخورد موتور چهار را مشاهده کردید حال در این مرحله ضریب تناسبی را به ۳۲ افزایش داده و به موتور فرمان دهید تا به همان زاویه برود.

بعد از تنظیم کردن ضرایب، SET PID GAIN را کلیک کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
I Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

به موتور فرمان دهید که به زوایهی ۹۰ درجه برود . GO TO POSITION را کلیک کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

بعد از رفتن موتور به زوایای داده شده STOP را کلیک کنید .

نمودار حاصل از دادههای جدول را رسم و ذخیره کرده و مقدار نهایی Theta 4 را از بخش Theta 4 را از بخش Theta 4 یادداشت کنید.

** بعد از اتمام RESET را کلیک کنید .

مرحلهی چهارم

در مرحله ی قبل به موتور چهار فرمان دادید که با ضریب کنترلی تناسبی ۳۲ به زاویه ۹۰ درجه برود و بازخورد موتور چهار را مشاهده کردید؛ حال در این مرحله ضریب تناسبی را به ۵۰ افزایش داده و به موتور فرمان دهید تا به همان زاویه برود.

بعد از تنظیم کردن ضرایب، SET PID GAIN را کلیک کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	۵۰
I Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

به موتور فرمان دهید که به زوایهی ۹۰ درجه برود . GO TO POSITION را کلیک کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

بعد از رفتن موتور به زوایای داده شده STOP را کلیک کنید .

نمودار حاصل از داده های جدول را رسم و ذخیره کرده و مقدار نهایی Theta 4 را از بخش Theta 4 را از بخش Theta 4 یادداشت کنید.

** بعد از اتمام RESET را کلیک کنید .

نمودارهای بدست آمده از هر مرحله را با هم مقایسه کرده و به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱. با توجه به theta 4 که در هر مرحله یادداشت کردهاید، مقدار خطای موجود در هر مرحله را بدست آورید و با یکدیگر مقایسه کنید؛ افزایش ضریب کنترلی p چه تاثیری دارد؟

۳. با افزایش ضریب کنترلی p از ۳۲ به ۵۰ چه تغییری در میزان خطا حاصل خواهد شد ، خطای حالت ماندگار را بدست آورید .

** برای مشاهده ی تاثیر ضریب KP بر زمان نشست همین آزمایش را انجام دهید با این تفاوت که قبل از هر مرحله، دکمه CALIBRATE را کلیک کنید تا زاویه ی موتور چهار صفر شود و بتوانید زمان رسیدن به موقعیت مورد نظر را به خوبی مشاهده کنید و در هر مرحله مقایسه کنید.

آزمایش ۴: مشاهده OVERSHOOT و آشنایی با زمان های مورد نظر در کنترل

ربات را در حالت آماده به کار قرار دهید برای این کار دکمه ی CALIBRATE را کلیک کنید . حال ضرایب SET PID GANE داده شده را برای موتور چهار تنظیم کنید و SET PID GANE را کلیک کنید .

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٨
I Gain	•	•	•	۴٠
D Gain	•	•	•	•

متغیرهای مفصلی داده شده را تنظیم کنید و به مفصل چهار فرمان دهید تا به زاویهی ۹۰ درجه برود .

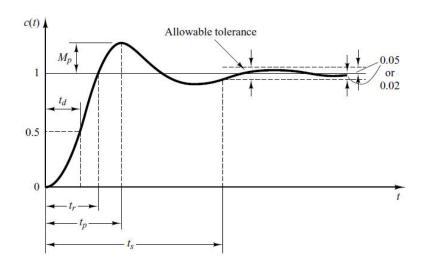
Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

را کلیک کنید. GO TO POSITION

بعد از رفتن موتور به زوایای داده شده STOP را کلیک کنید .

نمودار حاصل از داده های جدول را رسم و ذخیره کنید.

با توجه به تصویر زیر و نمودارها مقادیر زمان تاخیر $^{\vee}$ ، زمان خیز یا صعود 8 ، زمان اوج $^{\circ}$ ، ماکزیمم فراجهش $^{\circ}$ زمان نشست یا استقرار $^{\circ}$ را بدست آورید.

** شما می توانید ضرایب KD، KP و KI را که به ترتیب ضریب کنترلی تنا سبی ، مشتقی و انتگرالی هستند برای هر موتور تغییر دهید و نمودارهای هر مرحله را مشاهده کنید و تاثیر این ضرایب را در عملکرد ربات مشاهده کنید اما باید به دو نکته توجه کنید:

نكته اول :

تغییر ضرایب و تاثیر آنها بر عملکرد موتور را تنها بر روی مفصل چهارم بررسی کنید و یا در صورت تغییر ضرایب سایر موتورها ، به محدودیت مکانیکی ربات توجه کنید تا موجب ضربه و آسیب به ربات نشود.

نکته دوم :

در پایان هر مرحله و ذخیره نمودارهای مربوطه دکمهی RESET را کلیک کنید، در غیر این صــورت شــما با ERROR مواجه خواهید شد.

⁷ delay time (t_d)

⁸ rise time (t_r)

⁹ peak time (t_p)

¹⁰ maximum overshoot (mp)

¹¹ setting time (t_s)

آزمایش 🕻: PID Simmechanic

۱_۵ هدف

هدف از این آزمایش برر سی ویژگی های بلوکهای کنترلی 17 مختلف و همچنین مقایسه ی نتایج بد ست آمده از ربات با کنترلر 18 در آزمایش قبل با نتایج بدست آمده از مدلسازی آن در محیط Simmechanic می باشد.

۵_۲ روند انجام آزمایش

۱. ابتدا باید حالت اولیهی ربات مشخص شود به این منظور زاویهی شروع هر موتور و میزان میرایی و فنریت اتصالات تعیین میشود.

۲. سرعت متوسط دوران موتورها تعیین می شود.

۳. زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور تعیین میشود.

۴. نمودار مربوط به خطا و زاویه موتورها ذخیره می شود.

حالت اولیهی ربات

مانند مرحلهی قبل زاویهها و ضرایب کنترلی اولیهی موتورها را به صورت زیر قرار میدهیم:

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	٩٠

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
l Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

¹² Block diagram

¹³ proportional–integral–derivative controller (PID controller)

مرحله ی اول

ضرایب PID داده شده را وارد کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٢
l Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور را وارد کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	•

نمودار خطا و زاویه موتور ۴ را ذخیره کنید..

مرحله ی دوم

ضرایب PID را به صورت زیر تنظیم کنید تا اثر تغییر ضریب تناسبی موتور ۴ را بر نوسانات ایجاد شده مشاهده کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	۱۵
l Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور را وارد کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	•

نمودار خطا و زاویه موتور ۴ را ذخیره کنید

مرحلهی سوم

ضرایب PID را به صورت زیر تنظیم کنید تا اثر تغییر ضریب تنا سبی موتور ۴ را بر نو سانات ایجاد شده را مانند مرحله قبل مشاهده کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
l Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور را وارد کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	•

نمودار خطا و زاویه موتور ۴ را ذخیره کنید.

مرحلهی چهارم

ضرایب PID را به صورت زیر تنظیم کنید تا اثر تغییر ضریب تناسبی موتور ۴ را بر نوسانات ایجاد شده را مانند مرحله قبل مشاهده کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	۵٠
I Gain	•	•	•	•
D Gain	•	•	•	•

زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور را وارد کنید.

Theta 1	•
Theta 2	٣٠
Theta 3	•
Theta 4	•

نمودار خطا و زاویه موتور ۴ را ذخیره کنید.

نمودارهای بدست آمده از هر مرحله را با هم مقایسه کرده و به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱. با توجه به 4 theta که در مرحله های ۱ تا ۴ ذخیره کرده اید مقدار خطای موجود در هر مرحله را بدست آورید و با یکدیگر مقایسه کنید، افزایش ضریب کنترلی p چه تاثیری دارد؟ (آن را با نتایج آزمایش قبل مقایسه کنید.)

2. با افزایش ضریب کنترلی P از ۳۲ به ۵۰ در مرحله ۱ تا ۴ چه تغییری در میزان خطا حاصل خواهد شد، خطای حالت ماندگار را بدست آورید. (آن را با نتایج آزمایش قبل مقایسه کنید.)

آزمایش 6: بستن حلقه های کنترلی متفاوت در simmechanic

1_۶ هدف

هدف از این آزمایش بستن بلوکهای کنترلی مختلف در محیط Simmechanic و همچنین بررسی و تحلیل نتایج بدست آمده از مدلسازی آن میباشد.

۲_۶ روند انجام آزمایش

۱. ابتدا باید حالت اولیهی ربات مشخص شود به این منظور زاویهی شروع هر موتور و میزان میرایی و فنریت اتصالات تعیین می شود.

۲. سرعت متوسط دوران موتورها تعیین می شود.

۳. زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور تعیین میشود.

۴. نمودار مربوط به خطا و زاویه موتورها ذخیره می شود.

مرحلهی اول: بلوک کنترلی Pl

در این مرحله اثر استفاده از بلوک کنترلی PI را مشاهده و بررسی می کنیم.

برای این منظور ضرایب PI موتور ها را مطابق زیر وارد کنید و ضرایب D را صفر قرار دهید. .

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
I Gain	٣۵	٣٧	٣٩	41

Theta 1	40
Theta 2	٣٠
Theta 3	-۲•
Theta 4	٣٠

نمودار خطا و زاویه موتورها را را ذخیره کنید

•

مرحلهی دوم: بلوک کنترلی PD

در این مرحله اثر استفاده از بلوک کنترلی PD را مشاهده و بررسی می کنیم.

برای این منظور ضرایب PD موتور هارا مطابق زیر وارد کنید و ضرایب I را صفر قرار دهید. .

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢
D Gain	۲۵	۲۷	۲ 9	٣١

Theta 1	۴۵
Theta 2	٣٠
Theta 3	-۲•
Theta 4	٣٠

نمودار خطا و زاویه موتورها را را ذخیره کنید

مرحلهی سوم: بلوک کنترلی ID

در این مرحله اثر استفاده از بلوک کنترلی ID را مشاهده و بررسی می کنیم.

برای این منظور ضرایب ID موتور هارا مطابق زیر وارد کنید و ضرایب I را صفر قرار دهید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
l Gain	٣۵	٣٧	٣٩	41
D Gain	۲۵	۲۷	۲۹	٣١

Theta 1	۴۵
Theta 2	٣٠
Theta 3	-7.
Theta 4	٣٠

نمودار خطا و زاویه موتور هارا را ذخیره کنید

مرحلهی چهارم: بلوک کنترلی PID

ضرایب PID را به صورت زیر تنظیم کنید تا اثر نامناسب بودن ضرایب PID را بر نوسانات ایجاد شده را مشاهده کنید.

	Motor 1	Motor 2	Motor 3	Motor 4
P Gain	۴۵	٣٢	۴٠	۵٠
I Gain	۶٠	•	۴٠	•
D Gain	٧٠	٣٠	•	•

زاویهی نهایی مورد نظر هر موتور را وارد کنید.

Theta 1	-42
Theta 2	٣٠
Theta 3	۶٠
Theta 4	-٣•

حرکت موتور را مشاهده کنید.

نمودار خطا و زاویه موتور ها را ذخیره کنید.

نمودارهای بدست آمده از هر مرحله را با هم مقایسه کرده و به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱- با ا ستفاده از نتایج آزمایش مرحله اول خواص بلوک کنترلی Pl را برر سی و مزیت ها و م شکلات آن را بیان کنید.

۲- با استفاده از نتایج آزمایش مرحله دوم خواص بلوک کنترلی PD را بررسی و مزیت ها و مشکلات آن را بیان کنید.

۳- با استفاده از نتایج آزمایش مرحله سوم خواص بلوک کنترلی ID را بررسی و مزیت ها و مشکلات آن را بیان کنید.

۴- با استفاده از نتایح آزمایش مرحله چهارم اثرات استفاده از بلوک ها کنترلی مختلف در موتور ها و نامناسب بودن ضرایب PID را بررسی کنید.

آزمایش ۷: بررسی اثر Orientation در یک مسیر دلخواه

١-٧ هدف

هدف از این آشنایی با جهت گیری های مختلف ربات در فضا و تاثیر آن بر طی کردن یک مسیر دلخواه می باشد.

٧-٢ روند انجام آزمایش

جهت گیری^۱ به معنای حالت های مختلف رسیدن ربات به یک نقطه می باشد. ما در این آزمایش قصد داریم تا تاثیر جهت گیری در طی یک مسیر دلخواه را ببینیم.

۱. ابتدا به زبانه Path equation بروید،

۲.با زدن دکمه Path without orientation مسیر حرکت ربات را مشاهده کنید.

۳. با زدن دکمه Path with orientation مسیر حرکت ربات را مشاهده کنید .

حال با استفاده از مشاهدات خود تاثیر جهت گیری ربات در طی یک مسیر را بیان کنید.

¹⁴ Orientation

۸: آزمون

در این سربرگ ماتریس تبدیل T_5^0 داده می شود. برا ساس ماتریس تبدیل داده شده متغیر های مفصلی چهار مفصل را بدست آورید و در قسمت پاسخ وارد کنید . توجه داشته باشید ماتریس تبدیل برا ساس پنج د ستگاه محاسبه می شود و متغیر مفصلی، مفصل پنجم برابر صفر $\theta_5=0$ است. در واقع این دستگاه تنها برای مشخص کردن سر گریپ در نظر گرفته شده است . فاصله ی این دستگاه از دستگاه چهارم برابر (mm) کنید .